

ROCZNE SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
ZA ROK 2025
ORAZ
POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ

POKRZYWNICA 2026

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
1. Praca z rodziną prowadzona na terenie Gminy Pokrzywnica.....	3
2. Zapewnianie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny	4
2.1 Rola asystenta rodziny.....	4
2.2 Realizacja zadań przez asystenta rodziny	5
2.3 Za życiem	5
3.Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa	6
4.Rodziny wspierające	6
5.Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	7
6.Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	7
7.Współpraca z innymi podmiotami na rzecz wspierania rodziny	7
8.Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny na 2025 rok	8
Podsumowanie	8

Wstęp

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity (Dz.U. 2025 poz. 49 ze zm.) usystematyzowała zadania i obowiązki jakie poszczególne organy państwa są zobowiązane wypełniać dla jej dobra. Ustawa wskazała zadania, jakie gmina ma wypełniać względem rodziny i dzieci. Szczególnie dzieci są narażone na zaniedbania ze strony dorosłych. Ustawa określiła formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków, zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zasady finansowania i wspierania systemu pieczy zastępczej oraz zadania w zakresie postępowania adopcyjnego. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości.

Rada Gminy Pokrzywnica Uchwałą NR IX/57/2025 z dnia 21.03.2025 r. przyjęła Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Pokrzywnica na lata 2025-2028. Program podobnie jak wcześniejsze określa kierunki pracy z dziećmi w rodzinach dysfunkcyjnych oraz pomoc dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

1. Praca z rodziną prowadzona na terenie Gminy Pokrzywnica

Rodzina jako jednostka stanowiąca centrum działań opiekuńczo-wychowawczych jest narażona na różnego rodzaju problemy i dysfunkcje. Wspieranie rodziny jest bardzo ważne i gwarantuje sukces w doskonaleniu społeczeństwa. Stosując ustawę, należy mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

- 1) wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka;
- 2) powrotu do rodziny;
- 3) utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
- 4) stabilnego środowiska wychowawczego;
- 5) kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
- 6) pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;
- 7) ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
- 8) informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
- 9) ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;
- 10) poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;
- 11) dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

Na terenie Gminy Pokrzywnica pracę z rodziną koordynuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pokrzywnicy. Rodziny mające trudności opiekuńczo-wychowawcze były wspierane przez asystenta rodziny przy współpracy z pracownikiem socjalnym. W 2025 roku dziesięć rodzin zostało objętych wsparciem w osobie asystenta rodziny. Zgodnie z art.8 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny mogły uzyskać wsparcie polegające na:

- 1) analizie sytuacji rodzinnej i środowiska rodzinnego oraz przyczynach kryzysu w rodzinie (poprzez dokładną diagnozę i analizę potrzeb),
- 2) wzmacnianiu roli i funkcji rodziny,
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,

Podejmowane działania mają odzwierciedlenie w prowadzonej dokumentacji.

W 2025 r. prowadzony był monitoring dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez współpracę pracownika socjalnego z asystentem rodziny, kuratorem zawodowym, kuratorem społecznym, dzielnicowym, dyrektorami szkół, pedagogami, psychologami szkolnymi.

W Gminie Pokrzywnica zadania w zakresie lokalnego systemu monitoringu rodzin zagrożonych kryzysem wypełnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pokrzywnicy. Wprowadzono procedury współpracy i podejmowanych działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Monitoring rodzin zagrożonych i objętych kryzysem opierał się na systematycznych wizytach w środowisku pracownika socjalnego i asystenta rodziny.

2. Zapewnianie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pokrzywnicy corocznie wnioskuję o środki finansowe na zatrudnienie asystenta rodziny. W 2025 r. wydatki związane z zatrudnieniem asystenta rodziny wyniosły 97 849 zł, z czego 15 092 zł pozyskano z programu „Asystent Rodziny na 2025 rok”.

2.1 Rola asystenta rodziny

Praca asystenta rodziny ma inny charakter niż praca pracownika socjalnego. Asystent spotyka się z rodziną częściej, ze względu na zadaniowy system pracy. Może odwiedzać podopiecznych po godzinach pracy Ośrodka Pomocy. Rolą asystenta było przede wszystkim niesienie pomocy rodzinom dysfunkcyjnym, zmierzającej do jej usamodzielnienia i prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. Asystent rodziny prowadził pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Motywował członków rodziny do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych, wspierał i zachęcał do podejmowania udziału w terapii w przedmiocie uzależnienia. Na prośbę klientów pomagał załatwiać sprawy bieżące w urzędach. Liczba rodzin objętych pomocą wynika ze złożoności zadań związanych z problemami rodzin (np. ich bezradność, ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, problemy emocjonalne, choroby psychiczne), którymi się zajmuje. Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest przeciwdziałanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

2.2 Realizacja zadań przez asystenta rodziny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pokrzywnicy zatrudniał w 2025 roku - jednego asystenta rodziny na podstawie umowy o pracę (1 etat od Stycznia do Grudnia 2025 r.) W roku 2025 pod opieką asystenta rodziny było 10 rodzin, w których było 17 dzieci i 17 dorosłych. Jedna rodzina była objęta monitoringiem. Asystent rodziny odbył 204 spotkań z rodzinami, które trwały łącznie 365 godzin.

Priorytetem w działaniach było zabezpieczenie małoletnich dzieci, jak również pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i opiekuńczo-wychowawczych. Asystent rodziny pracował z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Towarzyszył na prośbę rodziny w różnych instytucjach, takich jak: szkoły, urzędy, PCPR, sąd, jak i również w spotkaniach z psychologiem i terapeutą uzależnień.

Wspierający charakter działań asystenta pozwalał na zmianę postaw klientów, poprzez budowanie poczucia własnej wartości, odpowiedzialności za rodzinę. W rodzinach objętych asystenturą spektrum problemów koniecznych do rozwiązywania i pracy było bardzo duże, rodziny dotknięte były problemami zdrowotnymi, uzależnieniami, kłopotami finansowymi. Liczna grupa problemów z jakimi musiał się zmierzyć asystent to przede wszystkim problem uzależnienia rodziców od alkoholu – 10 rodzin. Praca w tym zakresie jest trudna, budziła niezadowolenie ze strony uzależnionych. Asystent rodziny zachęcał rodziców do spędzania czasu z dziećmi i angażowania rodziców w pracę z dziećmi. Asystent rodziny pomagał dzieciom w pracach domowych, uczył rodziców wspierać dzieci w procesie edukacji.

W niektórych rodzinach konieczny był trening budżetowy, organizowanie planu dnia. Trening budżetowy obejmował planowanie domowego budżetu, analizę dochodów i wydatków. Asystent pomagał w załatwianiu spraw urzędowych dzięki czemu rodziny uzyskiwały dodatkowe świadczenia.

W 2025 r. zgodnie z art. 11 ust.2 i 3 ustawy o wspieraniu rodziny po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodziny pracownik socjalny GOPS w Pokrzywnicy wystąpił do Kierownika Ośrodka o przydzielenie trzem rodzinom asystenta rodziny. Nie było nowych rodzin zobowiązanych przez sąd orzeczeniem do rodzin do pracy z asystentem rodziny. W 2025 r. asystent rodziny zakończył współpracę z trzema rodzinami. W jednej z rodzin była prowadzona procedura niebieskiej karty.

2.3 Za życiem

W 2025 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pokrzywnicy nie złożono wniosków o jednorazowe świadczenie 4000,00 zł w związku z Ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Nie złożono również wniosku o przydzielenie asystenta rodziny w sprawie koordynacji wsparcia.

3. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Gmina Pokrzywnica zapewniała bezpłatną pomoc prawną, psychologiczną i pomoc terapeutę leczenia uzależnień w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w Pokrzywnicy. Ze wsparcia psychologa i terapeuty mogła skorzystać każda osoba zamieszkująca na terenie Gminy Pokrzywnica. Pomoc była świadczona w formie konsultacji indywidualnych i rodzinnych. W sumie w 2025 r. klientami Punktu Konsultacyjnego było 38 osób. Przeprowadzono z nimi indywidualne konsultacje, porady i sesje terapeutyczne. Wśród klientów punktu było: 7 osób uzależnionych od alkoholu. Do najczęstszych form udzielanej pomocy należały: motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, udzielanie wsparcia psychologicznego, indywidualna terapia krótkoterminowa, praca nad nawrotami picia, poradnictwo, psychoedukacja.

Dzieci z terenu Gminy Pokrzywnica korzystały z pomocy psychologa pracującego w szkołach.

Na terenie Gminy Pokrzywnica funkcjonują cztery Szkoły Podstawowe i Samorządowe Przedszkole, w których zatrudnieni są pedagodzy szkolni.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pokrzywnicy świadczył na rzecz rodzin z terenu Gminy Pokrzywnicy pomoc w postaci pracy socjalnej.

Liczba rodzin objęta ww. pomocą w 2025 roku: 89 rodzin,

Liczba rodzin objętych ww. pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2025 roku: 10 rodzin.

4. Rodziny wspierające

Dodatkowym narzędziem pomocy rodzinie przeżywającej trudności są rodziny wspierające.

Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- 1) opiece i wychowaniu dziecka;
- 2) prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- 3) kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone rodzinie z bezpośredniego otoczenia dziecka.

Zgodnie z art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinę wspierającą ustanawia wójt/burmistrz/prezydent właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W ubiegłym roku na terenie Gminy nie było rodzin wspierających. Gmina Pokrzywnica podjęła jednak w 2025 roku działania mające na celu zapewnienie wsparcia w formie rodziny wspierającej. Ogłoszenie o poszukiwaniu kandydatów na rodziny wspierające widnieje na stronie internetowej GOPS w Pokrzywnicy.

5. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego

Na terenie Gminy Pokrzywnica nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego. W 2025 r. Nie wpłynął żaden wniosek o utworzenie w/w placówki. Na terenie Gminy Pokrzywnica w 2025 r. nie funkcjonowały grupy wsparcia i grupy samopomocowe.

6. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady odpłatności jakie organ samorządowy musi ponieść, jeżeli dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 ww. ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

1. 10% wydatków w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
2. 30% wydatków w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
3. 50% wydatków w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2025 roku troje dzieci z terenu Gminy Pokrzywnica przebywało w pieczy zastępczej za pobyt, których odpłatność współfinansowała Gmina Pokrzywnica.

Wydatki poniesione przez Gminę Pokrzywnica w 2025 roku na pobyt dzieci w pieczy zastępczej wyniosły – 21 344,81 zł.

Do rodziny biologicznej nie powróciło żadne dziecko.

7. Współpraca z innymi podmiotami na rzecz wspierania rodziny

Gmina Pokrzywnica w zakresie wspierania realizacji zadań gminy z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk. Współfinansuje pobyt dzieci w pieczy zastępczej, asystent rodziny i pracownik socjalny przekazują informację o rodzinach i rodzicach biologicznych do PCPR w Pułtusk na potrzeby okresowych ocen.

Gmina Pokrzywnica wspiera działania profilaktyczne organizowane na terenie szkół, poprzez finansowanie kampanii profilaktycznych i szkoleń. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pokrzywnicy współpracują z kuratorami społecznymi oraz kuratorami zawodowymi z Sądu Rejonowego w Pułtusk. Na bieżąco informują kuratorów i Sąd o sytuacji w rodzinach objętych nadzorem. Współpracują z Posterunkiem Policji w Pokrzywnicy w tym z dzielnicowym. Monitorują wspólnie sytuację rodzin z dziećmi, w których prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty. Na terenie Gminy Pokrzywnica funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, który ma na celu wspieranie działań profilaktycznych, informacyjnych w zakresie

przeciwdziałania przemocy domowej. Zespół skupia przedstawicieli różnych instytucji, którzy na co dzień pracują z dziećmi z terenu Gminy Pokrzywnica (dyrektorzy szkół, pielęgniarki, nauczyciele). W 2025 r. na terenie Gminy Pokrzywnica prowadzonych było 5 procedur Niebieskiej Karty w rodzinach, w tym w trzech rodzinach z dziećmi.

8. Potrzeby na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny na 2025 rok.

- zatrudnienie asystenta rodziny,
- dalsza analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmacnianie roli i funkcji rodziny,
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- kontynuowanie współpracy z kuratorami zawodowymi, kuratorami społecznymi, dzielnicowym, dyrektorami szkół, pedagogami, psychologami szkolnymi,
- poszukiwanie chętnych osób do bycia rodziną wspierającą,

Na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny w 2026 roku zaplanowano:

- rodziny zastępcze – 22 700 zł, - Dział 855 Rozdział 85508
- wspieranie rodziny – 111 747 zł. - Dział 855 Rozdział 85504

Podsumowanie

Działania podejmowane w 2025 roku na terenie Gminy Pokrzywnica w zakresie wspierania rodziny realizowane były zgodnie z założeniami określonymi w Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz w odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby rodzin zamieszkujących teren gminy. Rodziny mogły korzystać z różnorodnych form wsparcia, zarówno w zakresie poradnictwa specjalistycznego, jak i pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Poradnictwo realizowane było w placówkach oświatowych, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pokrzywnicy oraz w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym. Podejmowane działania miały na celu wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, poprawę funkcjonowania rodzin przeżywających trudności oraz przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym.

Istotnym elementem systemu wsparcia była praca asystenta rodziny, która umożliwiała indywidualne podejście do problemów poszczególnych rodzin, systematyczne monitorowanie sytuacji dzieci oraz podejmowanie działań ukierunkowanych na poprawę funkcjonowania całego systemu rodzinnego. Praca ta miała charakter długofalowy, oparty na współpracy i budowaniu relacji z rodziną.

Realizowane w 2025 roku zadania odpowiadały rzeczywistym potrzebom rodzin z terenu Gminy Pokrzywnica oraz przyczyniły się do wzmocnienia lokalnego systemu wspierania rodziny. Kontynuacja i dalsze rozwijanie podejmowanych działań jest niezbędne dla zapewnienia skutecznej realizacji zadań ustawowych, a także dla minimalizowania ryzyka występowania sytuacji kryzysowych wymagających bardziej zaawansowanych form interwencji.